Etkin Vatandaşın Özellikleri

Cevap Anahtarı · Kısa Çözümler

KOLAY Isınma Soruları (1–10)

1. **Örnek: Bir devlete vatandaşlık bağıyla bağlı olan, yasalarla belirlenmiş hak ve sorumlulukları bulunan kişidir.**

2. **A**
Etkin vatandaş, çevresindeki sorunları fark eder ve yetkililere bildirir.

3. **Y – D – D – Y**
Etkin vatandaş hem hak hem sorumluluk bilincine sahiptir; çocuklar da okulda ve mahallede etkin vatandaş olabilir.

4. **Örnek: Kurallara uyar; haklarını bilir ve arar; sorumluluklarını yerine getirir; çevresindeki sorunlara duyarlıdır; iş birliği yapar.**

5. **a) oy b) fatura c) gönüllü**

6. **Örnek: Biletini ya da kartını okutur; yaşlılara ve engellilere yer verir; araçtaki eşyalara zarar vermez; yüksek sesle konuşmaz.**

7. **B**

8. **Örnek: Okul meclisi seçiminde oy kullanmak, sınıf kurallarına uymak, okul bahçesini temiz tutmak, kütüphaneye kitap bağışlamak**

9. **1-b 2-a 3-c**

10. **C**

ORTA Pekiştirme Soruları (11–20)

11. **1, 3, 4 ve 6**
2 ve 5 numaralı kartlar ortak alanlara ve başkalarının haklarına zarar veren davranışlardır.

12. **D**
Tehlike, çözmeye yetkili kişilere zaman kaybetmeden bildirilmelidir.

13 **a) 18 saat b) Ağaç dikimi c) Örnek: Ağaç dikimi havayı temizler ve doğal çevreyi korur.**
6 + 4 + 5 + 3 = 18

14 **Örnek: Satıcıya başvurup ürünün değiştirilmesini ya da iadesini istemek; fatura ve garanti belgesini saklamak; sonuç alınamazsa tüketici haklarıyla ilgili resmî kuruma başvurmak**
Fatura ve garanti belgesi, hak aramak için gerekli belgelerdir.

15 **B**
Tarihî eserlerin onarımı uzmanlarca yapılmalıdır; vatandaş durumu yetkililere bildirir.

16 **Örnek: Kurallara uyulduğu için huzur ve güven artar; sorunlar erken fark edilip daha hızlı çözülür; yardımlaşma ve dayanışma güçlenir.**

17 **Örnek: Sorumluluklarını yerine getirir / Çevresindeki sorunlara duyarlıdır / Doğal ve tarihî varlıkları korur**

18 **Satıcıdan ürün ve fiyat bilgisini istemeli, fişini almalıdır; sorun çözülmezse yetkili kuruma başvurmalıdır. Bu davranış tüketici haklarını bilme ve arama özelliğini gösterir.**

19 **A**
Sosyal sorumluluk projeleri toplumun yararına yapılan gönüllü çalışmalardır.

20 **Örnek: Durumu muhtarlığa ya da ilgili kuruma bildirmek; başvurunun sonucunu takip etmek; komşularını karanlık sokak konusunda uyarmak**

ZOR Düşünme Soruları (21–30)

21 **Örnek: Çevrelerindeki sorunu fark etmişlerdir; ilgili kişi ve kurumlarla iş birliği yapmışlardır; gönüllü çalışmışlardır; topluma fayda sağlamışlardır.**
Metin kurgusaldır.

22 **C**
Etkin vatandaş hem kurallara uyar hem de çevresindekileri doğru bilgiyle bilgilendirir.

23 **Ece. Örnek etkiler: Park temiz kalır ve herkes yararlanır; olası kazaların önüne geçilir; yetkililer sorundan haberdar olur.**

24 **Örnek: Durumu okul yönetimine ve aileme bildiririm; okul yönetimiyle birlikte belediyeye dilekçe yazılmasını öneririm; karşıya geçerken daha dikkatli olur, arkadaşlarımı da uyarırım.**

25 **D**

Sorunları başkasından beklemek etkin vatandaşlığa aykırıdır.

26 **Örnek: Belediyeye dilekçe yazarım; dere kenarına uyarı levhası konmasını, çöplerin toplanmasını ve moloz dökenlerin denetlenmesini öneririm.**

27 **4. hedef**

Oyun konsolu almak kişisel bir istektir; topluma katkı ya da sorumluluk içermez. Diğer hedefler başkalarına ve topluma katkı sağlar.

28 **Örnek: Etkin vatandaşların çok olduğu mahallelerde çevre sorunları daha az görülür.**

Varsayım, araştırma sonunda doğrulanacak ya da yanlışlanacak bir tahmindir.

29 **Bireysel sorumluluk: a, c Toplumsal katkı: b, ç**

30 **Örnek: Kurallara uyulmadığı için kazalar ve kargaşa artar; ortak alanlar kirlenir; haksızlıklar fark edilmez ve çözülmez; seçimlere katılım düşer.**